

* **A független szabadelvű párt** március 2-iki értekezletében a külügyminiszterium által a delegációktól kért szándékolt 60 millió forintnyi hitelt illetően azon nézet emelkedett érvényre, hogy az említett összeg csak azon esetben volna megszavazandó, ha a külügyminiszterium részéről megnyugtató nyilatkozat tétetik arra nézve, hogy a monarchia semminemű parallel-akcióba a muszkával egyetemben bocsátkozni nem fog, s török tartományokat annektálni nem szándékozik.

* **A képviselőházban** az összeférhetlenségi bizottság betérjesztvén György Endre ügyére vonatkozó véleményét, a legutóbb tárgyalat kiegészítési tvjavaslatok harmadszori felolvasásában is elfogadtattak.

Tárgyalás alá vétetett a mentelmi bizottság jelentése Miskátovich és Szluka Benedek ügyében. A bizottságnak a kiadatásra vonatkozó indítványa egyszerűen elfogadtattott.

Tárgyalás alá vétetett a mentelmi bizottság jelentése Uchtritz Zsigmond b., Szalay Imre és Kaas Ivor b. képviselőik mentelmi ügyében. A nevezett képviselők tudvalevőleg parviadalra való kihívás büntetése miatt kéretnek kiadatni. A ház ragaskodva az immunitási joghoz nevezett képviselők kiadatását megtagadta.

A ház március 16-ig érdemleges gyűlést nem fog tartani.

A keleti kérdés.

A határnap, melyet az oroszok a béke aláírása számára kitűzték: március hó másodiká, Sándor cár trónraléptének évfordulója letelt, de ez óráig még nem hozta meg a táviró a szerződés megtörtént aláírásának hírért; valószínű azonban, hogy a békekötés, még pedig nem is San-Stefanóban, hanem magában a török fővárosban fog aláírni. Az orosz félhivatalos sajtó pedig biztosít, hogy e föltételek lényegükben ugyanazok maradnak, a melyek mult hétfőn már közzétettek.

Ha ez valósul — s minden arra mutat — akkor gyorsan közeledünk a komoly elhatározások perczéhez, s ezt bizonyítják a ma több irányból érkeztet tudósítások. Nevezetesen Berlinből távirják 2-iki kelettel, hogy Andrassy gr. a német kabinetnek igen fontos közlések tett azon föltételekről, melyek mellett hajlandó Oroszországgal egyezkedni. Az osztrák-magyar külügyminiszter e föltételeket a bécsi kabinet utolsó szavának nyilvánítja. Azt hiszik, hogy Németország helyeselni fogja a föltételeket.

Ezzel egyidejűleg jelentik, hogy Anglia keréken követeli az orosz kormánytól, hogy ez a békeszerződés minden klausuláját, kivétel nélkül terjessze a konferencia elé; de Gorceakov herceg erre nem hajlandó, Oroszország kész engedményeket tenni Bulgária kiűritése tekintetében, de a bolgár állam területét illetően ragaszkodik ahhoz, hogy a határ egészen Konstantinápolyig nyuljon, hol már közvetlenül az angol érdekeket is érinti. A „Times”, mely eddig oly maacsal védte az oroszbarát álláspontot, most már szintén kényeszkedik érzi magát annak kijelentésére, hogy az oroszok folytonos provokációra Angolország már csak a háborúval felelhet.

Mindenben a békére nézve kevésbé biztató jelenségek között ma újból fölevenült a konferencia terve; a mostani versió szerint március második

ámbár némileg terhére volt, hogy mindig őt választotta nővére célpontul, mégis igen gyöngéd s szíves viszony uralkodott a két testvér között.

Anna, bátyjának egyedüli megbízottja lévén, bármily könnyelműnek látszott, a legbensőbb részvételt tudott viseltetni a Bennő érdeköl minden események iránt; ez pedig igen sokat adott Anna élelslására.

Akkor is, midőn szülők gyorsan elhaltak egymás után s csak a két testvér maradt, különböző természetük dacára, a legszebb egyetértésben éltek. E gyöngéd viszony még bizalmasabbá lett. Bennő egyik szomszéd birtokos leányával jegyvet váltott s ezen három boldog halandót most még szorosabb kötelék fűzte össze. A fiatal jegyes leány is vidám kedélyű lévén, a két fiatal egy szív és egy léleké lett.

Együttesen iparkodtak most Bennő nyugodt komolyságából felrázni; elpróbalták minden tréfát határtalan jókedvökben, de a fiatal erdős hű maradt eredeti természetéhez, csak nevetett hamis csefogsaikon a nélkül, hogy magát nyugodtságából kiveretni engedte volna.

Sőt mint udvarló sem árult el valami heves szenvedélyt. Mutatta ugyan, hogy arája kedves előtte, de azért a gyöngédég minden nemétől távol tartotta magát, úgy, hogy Margit — így hívták a fiatal leányt — gyakran panaszkodott leendő sógornője előtt:

— Azt hiszem, — mondá több ízben — nem is szeret engem Bennő úgy a mint kellene: ben sóleg.

— Be fogunk fűteni egyszer neki! — mondá nevetve Anna s nyugtalan fejcsékjében mindjárt új tervet gondolt ki. Margit késedelmezzett ugyan egyelőre helyeselni szándékát; de barátője élénk kedélyes modorában úgy rá tudta beszélni, hogy végre ő is beleegyezett a terv kivitelére.

(Folytatás köv.)

felében ülne össze a konferencia, hogy egy utolsó, kétségbeesett kísérletet tegyen békés módon megakadályozni a moszkovizmus győzelmét. Konferencia lehet, — de sikere nem!

A mozgósítási előkészületekkel kapcsolatban arról értesül a „N. H.”, hogy Csernovitz felülnagyobb vasuti szállítmányok felvétele egy legújabb kormányi intézkedéssel eltiltatott.

Bécsből távirják: A katonai élelmezési és ruházati hivatalokban, szabadságosok segítségül hívása mellett, rendkívüli buzgalommal dolgoznak. Gondoskodva van eshetőlegesen szállítások iránti szerződésekről, de tényleg még nem történtek rendkívüli megrendelések.

A mi a mozgósítási hitelt illeti, újabban azt jelentik Bécsből, hogy mivel a konferencia egybeülése bizonytalan, tehát a delegációk is, bár e hó 7 ére egybe vannak hívva, csak később fognak ülésezni. Ha a konferencia egyáltalában nem jó létre, akkor a rendkívüli hitelt természetesen nem lehet azzal indokolni, hogy a konferencia állásunk erősítésére szükséges; — de akkor a hitel még szükségesebb lesz, mert semmi kétség, hogy a helyzetnek még válságosabb fordulatát jelentené, ha a békés elintézését célzó gyűlés egyáltalán létre sem jöhetne.

A magyar parlamenti körök nézete e kérdésben kevésbé eltérő. A független szabadelvű párt folyó hó 1-én tartott értekezletében a külügyminiszterium által a delegációktól kért szándékolt 60 millió frtnyi hitelt illetően azon nézet emelkedett érvényre, hogy az említett összeg csak azon esetben volna megszavazandó, ha a külügyminiszterium részéről megnyugtató nyilatkozat tétetik arra nézve, hogy a monarchia semminemű parallel-akcióba a muszkával egyetemben bocsátkozni nem fog, s török tartományokat annektálni nem szándékozik.

Ha a „Hon” egy nyilatkozatából következtetnünk szabad, a kormánypárt egy része is e tárgyban hasonló nézeteket vall, mint a független szabadelvű párt. A „Hon” ugyanis így szól: Andrassy grófnak ki kellend fejteni, miért, mi célra kéri a 70 milliót. Mert ezt a delegációknak végre is csak van joguk, de sőt kötelesegtük is megtudni. S ha ki fogna tűnni — a mit mi ugyan nem hiszünk, — hogy a hitel annexionális célokra kell: nincs kétségünk benne, hogy nem fog akadni delegatus, legalább magyar részről nem, a ki csak egy fillért is megszavazzon. — Ha egyetlen katonánknek egy mozdulata nélkül, egyetlen egy fillér kiadása nélkül, mint manna az égből hullana az ölünkbe Bosznia, még akkor is nagy csapás reánk nézve: hát még hogy ha annak bekebelezésére 60 milliót kölünk? és ez távolról sem volna az első és utolsó költség! Nem, ez absurdum.

A török hajóraj sorsáról pár nap óta Londonban furcsa hírek keringenek. — Beszélnek, hogy Hobart basa, kétségkívül a porta titkos belegegyezésével, angol kézbe akarja azt játszani. Hogy tényleg ez idő szerint hol tartózkodik a török hajóraj, az olyan rejtély, melyet Derby lord sem akart megoldani. Anyai bizonyos, hogy a hajókálv vannak az oroszok hatalmának körén. A görög vizeken cirkálnak, s ha az angol hajóraj akcióba találna lépni, úgy a török hajók minden percében egyesülhetnek vele.

Berlin, március 2. Itt bizonyosnak tekintik, hogy a konferencia egybe fog gyűlni és pedig március 20-ika és április elseje közt.

Bécs, márc. 2. A „P. C.”-nek megbízható forrásból írják Konstantinápolyból: Hitelt érdemlő s több oldalról érkezett egybehangzó jelentések szerint az orosz sereg egy részének Konstantinápolyba bevonulásának várt eshetősége küszöbön áll, és pedig akár aláírják a törökök a békeszerződést, akár nem.

Szláv lapok szemléje.

A „Novoje Vremia” nem vár a konferenciától sikert, ha a diplomaták csak ismételné fogják a már száz ízben kijelentett nézeteiket, ohajtásaitkat és igényeiket. Ellenben pedig kivánatosnak találja, hogy minden hatalom formulázza követeléseit s világosan jelentsé ki, mily engedményeket tehet, mit és mily feltételek alatt nem hajlandó megengedni, ha mindjárt e miatt háborút is kelene viselni. Ha mindezen nyilatkozatokból lehetséges lesz diplomaciai okmányt összeállítani, a mely félig meddig mindnyájukat kielégíti, meg lesz talála a béke alapja, nem ugyan az orosz-török, hanem az általános békéé. Ha egyetértés nem jön létre, háború várható. Ily diplomata-gyűlés legálább kiderítene a hatalmak törekvéseit és kölcsönös viszonyait, holott a diplomaták egyszerű tanácskozásba csak a mostani európai nyugtalanságot meghosszabbítja. Az orosz diplomácia belátja az ily konferencia hasznosságát, a melyre az államférfiak oly kijelentéssel jönnek, hogy belegegyezések nem lesz végleges és következőleg nem kötelező, a melyen mindenről, sőt fölősegről is fognak vitatkozni s kezdetől fogva kongresszust javasolt korlátolt programmal s végleges elhatározással. Oroszország a kongressusra kész, aláír s megerősített, a portával kötött szerződéssel jönné s meglehet, belegegyezését is adná egy néhány kiigazításhoz, a melyek az orosz-török viszonyokat nem érintenék, hanem csak Oroszországnak a nyugati hatalmak és ekkor Angolország és „Ausztria”

köteleznék magukat arra, hogy fegyverkezéseiket megszünteték.

A „St. Petersburgskija Vjedomosti” sűrgeti a Konstantinápolyba bevonulást s az orosz hadak által oly pontoknak megszállását, a honnét saját biztonságuk mellett ellenségeiket fenyegethetnék. Véleménye szerint jobb a tisztességes nyílt harc, mint az angol érdekeknek tett engedmények után a diplomáciai hadjáratot mégis Angolországgal való háború által — mikor ez összegyűjti e célra erejét és eszközeit — végezni. Konstantinápolyba ez a jelen pillanat követelménye. Ezen város megszállásának semmi rossz következménye nem lesz, annál kevésbé, mert a mi diplomaciánk azt már előbb elhatározta; a gordiusi csomó ez által szét lesz vágva. A tapasztalat mutatja, hogy Oroszország semmiféle engedékenysége, mérséklete és egyezkedési készsége soha sem vezetett az angol igények kielégítésére, megfordítva, minél több széleltséget és engedékenységet mutatott, annál szemtelenebbek voltak ezen igények. A háború kezdetén kiűritett már diplomáciai engedékenységünk keserű poharát. — Kell ezt még egyszer tennünk annyi győzelem után? Azok, kik nyugodtan nézték az egész idő alatt, mint ontja Oroszország a maga vérét a népek felszabadításának művészi, kik többé-kevésbé nyíltan segítettek ellenségeinknek, most, midőn e művet befejeztük, rakoncátlanul, vakmerően kifogásolják diadalmi jogunkat. Mi vagyunk a győztesek, előnyös, uralkodó állást tartunk elfoglalva, a melyből alig lenet kivenni bennünket s próbáljuk meg ezt tenni. Vigyázatra int az angol hadihajóraj ellen, mely hadsereget észrevétlenül és egyetértésben a törökkel vethet partára; gyanítja, hogy ezen egyetértés már megvan, mert az „alázatos és engedelkeny” törökök emelni kezdik fejüket, s végtére arra utal, hogy a már megállapított feltételek legkisebb megsértése, vagy a teljesítésben tanusított késedelmezés a törökök részéről feloldja Oroszországnak a kezét.

A prágai „Prokop” „a döntő pillanatban” feliratú cikkében a 60, illetoleg 100 milliónyi mozgósítási kölcsönről szólva, nem hiszi, hogy a tervezett mozgósítás háborúra vezetne. — Nem tudjuk ugyan, mit mond majd arra a delegáció, hanem azt biztosan állíthatjuk, hogy az osztrák-magyar monarchia népeinek többsége az ellen lesz. A magyarokat, a 2,500,000 lengyelt és a németeknek egy részét kivéve, a többi nemzetek határozottan az Oroszország, illetoleg a déli szlávok ellen leendő háborúban lesznek. Legjobb esetben a szláv ellenes párt 15 millió főre ug s ez ellen 20 millió lakosság vetőját emeli. Bátor lesz-e Andrassy ily körülmények közt arra gondolni, miszerint monarchiánk háborút viseljen Oroszország ellen? Kiben fog bizni? a lengyelekben, vagy a németekben és a magyarokban, kik ez által hegemoniájukat fenntartani vélik? Ezen politika ellen a cseh nemzet tiltakozni fog és azzal együtt a szerbek, horvátok, románok és szlovenek is. Ily politika monarchiánkra nézve igen veszélyes lehet s ez annál inkább, mivel Oroszország sem összefont karokkal áll. Ezen kívül biztos-e arról Andrassy gróf, hogy szövetségesei lesznek? Talán Angolországban bizik? Ez nagyon kétes szövetség. Még egyszer mondjuk, hogy ily játék, mint Oroszországgal való háború igen csekély esélylyel bír, de igen sok veszélyt rejt magában.

A „Národne Listy” pedig a telemelt petroleum és kávé-vám ellen kel ki, állítva, hogy a magyarok nemcsak otthon, hanem Cislajtániában is a törvényeket szabják. Ily állapot nem tartható, ha nem is más szempontból, akkor csakis azon, a rómaiaknál már fennállott elvből: „regnum regno non proscribat leges”.

A krakói „Czas” azt követeli Ausztriától, hogy a keleti katolikusokat saját védpajza alá vegye. Mig III. Napoleon volt, ő teljesítette ezen feladatot, most pedig Ausztriára kerül a sor, hogy azokat a „provoslovije”-nek nyomása ellen megvédjé. Ezen tanácsot adja a „Czas” Ausztriának mint lengyel és mint katolikus is.

Vidéki élet.

Árapatak, 1878. március 3.

Tekintetes szerkesztő ur!

A „Nemere” folyó évi 15-ik számában „Egy sorozási kuriózum” cím alatt az árapataki előljárást, illetoleg annak h. körjegyzőjét hivatalos visszaéléssel vádoló közlemény jelent meg. A nélkül, hogy e tárgyban az illető cikkiről a rágalmas terére követni akarunk, kötelesegtünknek tartjuk saját erkölcsi tekintélyünk megóvása céljából s az igazság érdekében válaszolni s kérjük a tek. szerkesztő urat, sziveskedjék alábbi helyreigazító sorainknak beces lapjában tért engedni.

Cikkirő azon elvből indulva ki: „Mindenkinek maga felé hajlik a keze”, csak a maga érdekében látta jónak szólni ezreszteni egy meg nem történt s a közönség félrevezetésére szánt kohlalmányt, mert hiszen tudvalevő dolog az, hogy közlebről lesz a körjegyzőválasztás s a most fungáló h. körjegyző általa is nagyon jól ismert okokból nem volna épen inyére való. Ezért kellett a levegőből egy szép mesét kigondolni s feleresztvén azt valóságos poezissal, úgy adni elő a nagy közönségnek, hogy lássék ki abból, miszerint a jelenlegi előljárást megválasztása nem volna épen tanácsos. — Milyen szépen kigondolt terv! S milyen hamar összeomlott a felépült légvár. „Igazos fallit, notis